

Stručni rad

Obilježavanje međunarodnih dana u osnovnoj školi

Jasna Colnerič

Osnovna škola Ferda Vesela Šentvid pri Stični, Slovenija

Sažetak

Međunarodni dani i tjedni su prilike za educiranje javnosti o važnim pitanjima, mobilizaciju političke volje i resursa za rješavanje globalnih problema te slavljenje i jačanje postignuća čovječanstva. Postojanje međunarodnih dana prethodi osnivanju Ujedinjenih naroda, no UN su prihvatili ove dane kao snažan alat za zagovaranje. Obilježavamo također i druge proslave UN-a. Obilježavanje međunarodnih dana i tjedana nije samo fokusirano na probleme, već također na proslavu postignuća čovječanstva. Pri tome nastojimo podsjetiti na važna dostignuća, poput napretka u borbi protiv bolesti, poboljšanja obrazovanja, povećanja svijesti o ljudskim pravima i mnogih drugih postignuća koja su doprinijela boljem svijetu. Uz tu proslavu, istovremeno se potiče daljnji napredak u tim područjima. Međunarodni dani imaju također važnu ulogu u poticanju globalne suradnje. Kada svjetske zajednice obilježavaju ove dane, povežemo se i udružimo u nastojanju za zajedničko dobro. To je prilika za suradnju među državama, organizacijama i pojedincima, kako bismo dijelili znanje, iskustva i rješenja koja su potrebna za rješavanje problema s kojima se suočavamo. Također, to je prilika za jačanje solidarnosti među narodima i naglašavanje vrijednosti poput mira, tolerancije, poštovanja ljudskih prava i pravde.

Ključne riječi: međunarodni dani i tjedni, Ujedinjeni narodi, obilježavanje međunarodnih dana u osnovnoj školi

1. Uvod

Međunarodni dani i tjedni su važni događaji koji imaju duboko značenje za svjetsku zajednicu. To su prilike koje omogućuju educiranje javnosti o ključnim temama, mobilizaciju političke volje i resursa za rješavanje globalnih izazova te slavljenje dostignuća čovječanstva. Obilježavanje tih dana nije samo formalnost, već važan način da se skrene pozornost na pitanja koja utječu na sve nas te potakne globalna suradnja u njihovom rješavanju. Imaju dugu povijest koja seže još prije osnivanja Ujedinjenih naroda, ali su UN prihvatili te dane i iskoristili ih kao učinkovito sredstvo za podizanje svijesti o raznim pitanjima. Njihovom se pomoću osvjetljavaju važni problemi poput klimatskih promjena, ljudskih prava, mira, obrazovanja, zdravlja i mnogih drugih tema koje zahtijevaju pažnju i djelovanje na globalnoj razini.

2. UNESCO

UNESCO (Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu) je specijalizirana agencija Ujedinjenih naroda (UN), osnovana 1945. godine s ciljem promicanja mira, održivog razvoja i međunarodne suradnje u područjima obrazovanja, znanosti, kulture i komunikacija. Njegova misija je doprinositi izgradnji mira, iskorjenjivanju siromaštva, održivom razvoju i međukulturnom dijalogu putem obrazovanja, prirodnih i društvenih znanosti, kulture, očuvanja svjetske baštine i promicanja slobode izražavanja. UNESCO je poznat po programima poput Popisa svjetske baštine, promicanja pismenosti, zaštite ugroženih kultura i jezika te razvoja znanstvene suradnje. Njegovo sjedište nalazi se u Parizu, Francuska. [1,2,3]

2.1. Glavne zadaće UNESCO-a

UNESCO djeluje na nekoliko ključnih područja:

1. Obrazovanje

Jedan od glavnih ciljeva organizacije je osigurati kvalitetno i dostupno obrazovanje za sve. Podržava programe za smanjenje nepismenosti, poboljšanje obrazovnih sustava i promicanje jednakih mogućnosti u učenju. Također se zalaže za inkluzivno obrazovanje koje uključuje djecu iz ranjivih skupina te potiče digitalno učenje i razvoj inovativnih nastavnih metoda.

2. Znanost

UNESCO podupire znanstvena istraživanja, održivi razvoj i ekološke projekte. Ima važnu ulogu u očuvanju vodenih resursa, suočavanju s klimatskim promjenama, očuvanju biološke raznolikosti i promicanju znanosti u rješavanju globalnih izazova. Osim toga, organizacija surađuje na razvoju etičkih smjernica za znanstvena istraživanja i tehnologiju.

3. Kultura

Jedna od najpoznatijih zadaća UNESCO-a je zaštita svjetske kulturne i prirodne baštine. Organizacija je stvorila Popis svjetske baštine, na kojem se nalaze povijesno i prirodno značajna mjesta koja treba sačuvati za buduće generacije. Također, UNESCO potiče međukulturni dijalog, zaštitu ugroženih jezika i borbu protiv ilegalne trgovine kulturnim dobrima.

4. Komunikacije i informacijsko društvo

UNESCO zagovara slobodu izražavanja, slobodu medija te pristup informacijama i znanju. Zalaže se za neovisne i pluralističke medije te digitalnu pismenost kako bi se osigurao ravnopravan pristup informacijama u svim dijelovima svijeta. Također promiče etički razvoj umjetne inteligencije i digitalnih tehnologija. [1,2,3]

2.2. Međunarodni dan tolerancije i mira

Međunarodni dan tolerancije, koji se obilježava 16. studenog, je spomendan koji je Generalna konferencija UNESCO-a proglasila u Deklaraciji o načelima tolerancije 16. studenog 1995. Na taj dan UNESCO je obilježio 50. godišnjicu nastanka i potpisa UNESCO-ve konvencije. Generalna skupština UN-a pozvala je 1996. godine članice da obilježavaju Dan tolerancije s aktivnostima usmjerenima na obrazovne ustanove i širu javnost. [1,2,3]

Deklaracija o načelima tolerancije naglašava zabrinutost zbog porasta djela netolerancije, nasilja, terorizma, ksenofobije, agresivnog nacionalizma, rasizma, antisemitizma, isključivanja, marginalizacije i diskriminacije koji su usmjereni protiv nacionalnih, etničkih, vjerskih i jezičnih manjina, izbjeglica, migrantnih radnika, imigranata i ranjivih skupina unutar društava, kao i djela nasilja i zastrašivanja koja se čine nad pojedincima koji ostvaruju svoju slobodu mišljenja i izražavanja. U deklaraciji se posebno naglašava važnost obrazovanja o toleranciji: "Obrazovanje

je najučinkovitiji način za prevenciju netolerancije" i "Obrazovanje za toleranciju trebalo bi se smatrati nužnom obvezom". Budući da tolerancija nije nešto što je podrazumijevano i površno, nego se u nju treba dublje ulaziti i o njoj se treba educirati, istovremeno joj treba posvetiti stalnu pažnju i neprestano je njegovati. Svaki dan širi se govor mržnje prema ranjivim skupinama, događa se (fizičko, verbalno, psihičko) nasilje na ulicama, u javnim i privatnim prostorima, u školama... Stoga je podizanje svijesti o toleranciji te prevladavanje predrasuda i stereotipa iznimno važno. V današnjem vremenu UNESCO igra ključnu ulogu u poticanju mira i održivog razvoja. Svijet se suočava s različitim izazovima, poput klimatskih promjena, sukoba, digitalne nejednakosti i kulturne erozije, stoga je njegov rad još važniji. S programima poput Agende 2030 za održivi razvoj, UNESCO pomaže oblikovati budućnost u kojoj će znanje, kultura i znanost služiti svim ljudima. [1,2,3]

U ovoj deklaraciji, najinkluzivniji organ Ujedinjenih naroda priznao je da mir "nije samo odsutnost konflikta, već zahtijeva pozitivan, dinamičan participativni proces u kojem je potican dijalog i u kojem se konflikti rješavaju u duhu međusobnog razumijevanja i suradnje." U svijetu s rastućim geopolitičkim napetostima i dugotrajnim konfliktima, nikada nije bilo boljeg vremena da se prisjetimo kako je Generalna skupština UN-a 1999. godine oblikovala vrijednosti potrebne za kulturu mira. One uključuju: poštovanje života, ljudskih prava i temeljnih sloboda; promicanje nenasilja kroz obrazovanje, dijalog i suradnju; predanost mirnom rješavanju konflikata; i poštivanje slobode, pravde, demokracije, tolerancije, solidarnosti, suradnje, pluralizma, kulturne raznolikosti, dijaloga i razumijevanja na svim razinama društva i među narodima. [1,2,3]

U daljnjim rezolucijama, Generalna skupština posebno je naglasila važnost odabira pregovora umjesto sukoba te suradnje, a ne protivljenja.

Ustav Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO) počinje mišlju da "ratovi počinju u umovima ljudi, stoga se u umovima ljudi mora graditi obrana mira." Ova misao oblikovala je temu i logo ovogodišnjeg obilježavanja Međunarodnog dana mira. Ideje o miru, kultura mira, moraju biti njegovane u umovima djece i zajednica kroz formalno i neformalno obrazovanje, širom zemalja i generacija. [1,2,3]

Međunarodni dan mira uvijek je bio vrijeme za odlaganje oružja i promatranje primirja. No danas to mora biti i vrijeme da ljudi vide ljudskost jedni drugih. Naše preživljavanje kao globalne zajednice ovisi o tome. To je posebno važno u vremenu bez presedana, kada se suočavamo s novim izazovima. Pojavljuju se nove sile razdora koje šire mržnju i netoleranciju. Terorizam potiče nasilje, dok nasilni ekstremizam pokušava otrovati misli ranjivih i mladih. U najbjeđenijim i najmanje razvijenim dijelovima svijeta, klimatske katastrofe dodatno povećavaju postojeću krhkost, prisilne migracije i rizik od izbijanja nasilja.

2.3. Primjer dobre prakse obilježavanja Međunarodnog dana mira i tolerancije u osnovnoj školi

Pomen obilježavanja Međunarodnog dana mira izuzetno je važan, jer nas ovaj dan podsjeća na ključne vrijednosti poput mira, tolerancije, suradnje i nenasilja. Obilježavanju ovog dana imamo priliku da: A) Naglasimo važnost mira: Međunarodni dan mira nas podsjeća da je mir temelj za stabilan i sretan život pojedinaca i društava. Važno je da budemo svjesni koliko su mir i harmonija u svijetu krhki te kako je važno održavati mir u svakodnevnom životu. B) Potaknemo toleranciju i razumijevanje: Ovaj dan nas potiče na poštovanje različitih kultura, vjerovanja i mišljenja, jer tolerancija igra ključnu ulogu u prevenciji sukoba i izgradnji harmoničnih zajednica. C) Skrenemo pozornost na globalne izazove: Obilježavanju ovog dana usmjereni smo na svjetske izazove poput ratova, sukoba, siromaštva i klimatskih promjena koji ugrožavaju mir u svijetu. Obilježavanje ovog dana omogućuje nam da razmislimo kako svi možemo doprinijeti pronalaženju mirnih rješenja za ove probleme. Č) Obrazujemo i podižemo svijest: Obilježavanju Međunarodnog dana mira često se provode različite obrazovne aktivnosti poput radionica, razgovora i umjetničkih kreativnih aktivnosti koje uče ljude, posebice mlađe generacije, o vrijednostima mira i tolerancije. D) Jačanje solidarnosti: Obilježavanje ovog dana nas povezuje jer sudjelujemo u globalnim naporima za mir i pomirenje. To je prilika da se podsjetimo na važnost suradnje s drugim narodima i zajednicama u nastojanju za zajedničko dobro. E) Zalaganje za nenasilje: Međunarodni dan mira nas potiče da se zalažemo za nenasilje i promičemo mirno rješavanje sukoba. To je prilika da osvježimo svijest o važnosti odabira dijaloga i diplomacije umjesto nasilja.

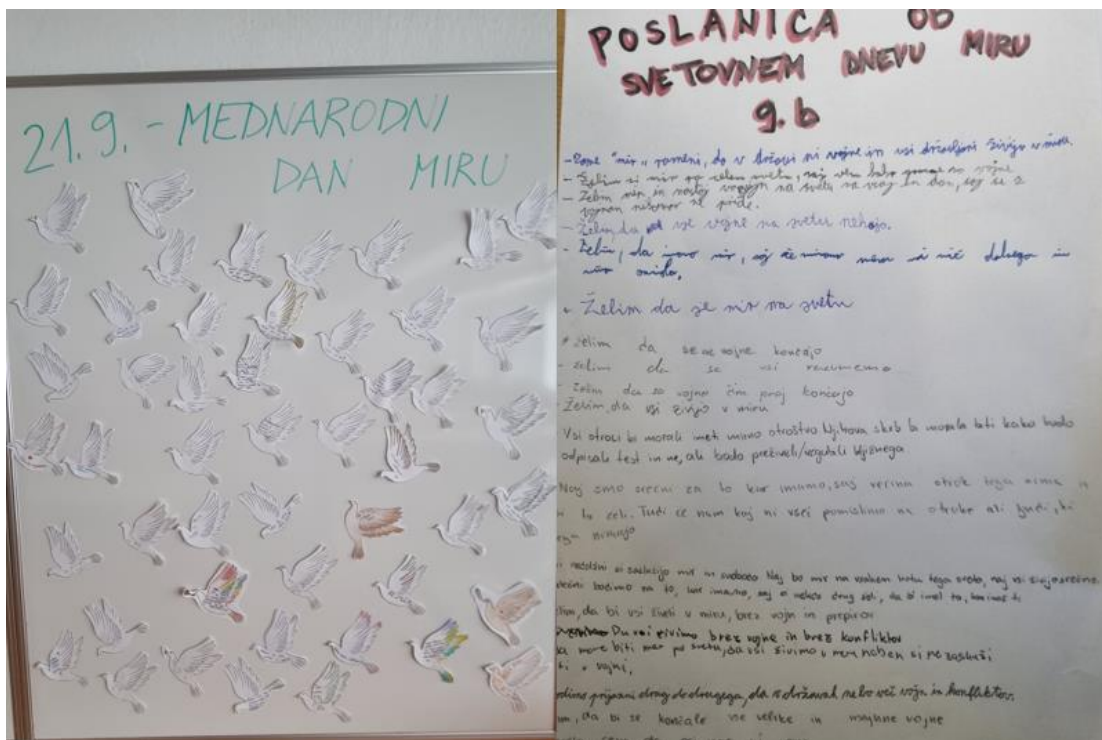

Slika 1: Čitanje deklaracije u 7. razredu

O važnosti tolerancije i mira razgovarali smo s učenicima na satovima odjeljske zajednice u 6. razredu te u 7. i 9. razredu, gdje smo u 9. razredu napisali svoju poruku povodom Svjetskog dana mira, a u 6. i 7. razredu ukasili učeničku ploču porukama za mir koje su učenici napisali na papirnatim golubicama.

Slika 2: Učenik piše poruku za mir

Slika 3: Učenci napisali su svoje poruke povodom Svetskog dana mira

3. Zaključak

Jedna od ključnih svrha međunarodnih dana je obrazovanje. Obilježavanjem tih dana javnost dobiva priliku upoznati se s aktualnim svjetskim izazovima i temama koje zahtijevaju našu pažnju. Kada, na primjer, obilježavamo Međunarodni dan mira, skrećemo pozornost na važnost tolerancije, suradnje i traženja mirnih rješenja za sukobe. Na taj način ljudi diljem svijeta stječu više znanja o važnim pitanjima koja oblikuju našu budućnost. Međunarodni dani imaju važnu ulogu i u poticanju globalne suradnje. Kada svjetske zajednice obilježavaju te dane, povezujemo se i ujedinjujemo u nastojanju za zajedničko dobro. To je prilika za suradnju među državama, organizacijama i pojedincima kako bismo dijelili znanje, iskustva i rješenja koja su potrebna za rješavanje problema s kojima se suočavamo. Svi ti međunarodni dani i tjedni ključni su za obrazovanje, mobilizaciju, proslavu i poticanje suradnje na globalnoj razini. Njihovo obilježavanje nas potiče na veću odgovornost prema našem planetu, drugim ljudima i budućim generacijama. Pomažu nam razumjeti da smo svi dio istog svijeta i da zajedno možemo doprinijeti rješavanju izazova koji utječu na sve nas. To je posebno važno u vremenu bez presedana, kada se suočavamo s novim izazovima. Pojavljuju se nove sile razdora koje šire mržnju i netrpeljivost.

4. Popis literature

[1] UNESCO.org. (2024). Unesco global report. URL:

<https://unesdoc.unesco.org/>

[2] United Nations. (2024). URL:

<https://www.un.org/en/observances/international-day-peace>

[3] Sayed, Y. (2023). UNESCO: promising education multilateralism? URL:

<https://doi.org/10.1016/B978-0-12-818630-5.01059-9>